

ת"פ 13275/09/22 - מדינת ישראל נגד מוחמד חמאד, סאלח מג'יד (עציר)

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 13275-09-22

ת"פ 31476-08-22

בפני	כבוד השופט דניאל פיש
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשמים	מוחמד חמאד 2. סאלח מג'יד (עציר)

החלטה

הרקע לבקשה וטיעוני הצדדים

- נגד שני הנאשמים בהליך זה הוגש כתב אישום הכולל מספר אישומים הקשורים לעבירות שבוצעו בתקופת מבצע "שומר החומות".
- בפני מותב אחר מתנהל כתב אישום (מאוחד) עם שלושה נאשמים בגין אותם אירועים.
- חלק מהעדים אשר מתוכננים למסור עדות (16 מתוך 48 בסך הכל) יישמעו בשני ההליכים.
- על רקע זה, הגישה המאשימה בקשה לפי סעיף 90 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד"פ**"), לאיחוד שני המשפטים למשך פרק זמן מוגבל, לצורך כך שהעדים בשני ההליכים יישמעו ויחקרו פעם אחת בלבד (כ- 16 עדים מתוך כלל העדים) ב"שמיעה משותפת" בפני שני המותבים (סע' 12 לבקשת המדינה).
- המדינה טענה שהמהלך המבוקש אפשרי על בסיס האמור בסעיף 86, 87 ו- 90 לחסד"פ.
- הסניגורים התנגדו בטענה שהצירוף עלול לגרום לעיוות דין למי מהנאשמים, ומכיוון שלא ניתן לנקוט במהלך

האמור כאשר התיקים מתנהלים בפני שני מותבים שונים.

דין

7. המבנה הדיוני המבוקש ע"י המדינה, אינו אפשרי עפ"י הדין. סעיף 37 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984 קובע את ההרכבים בהם מוסמך בית המשפט המחוזי לשמוע משפטים - במקרים מסוימים בהרכב של שלושה שופטים ובמקרים האחרים במושב של דן יחיד.

אין אפשרות על פי החוק לשמוע משפט - באופן חלקי או מלא - בהרכב של שניים. היעדר אפשרות זו הינו מוחלט ולא ניתן לסטות ממנו; כך שהמבנה הדיוני המוצע ע"י המאשימה, במסגרת בקשתה, לא קיים.

8. המדינה אמנם איזכרה פסיקה בה אוחדו משפטים לפרק זמן מוגבל, ברם בכל אותם מקרים המשפטים התנהלו בפני אותו מושב. זאת, למעט ת"פ (ת"א) 51189-07-13 **מדינת ישראל נ' אלירן וקנין, שם בהסמכת הצדדים הוחלט על שמיעת עדותם של שני עדי תביעה במאוחד בפני מושב אחד, כאשר באי כוח שני הצדדים יכלו לחקרו, ונקבע כי העדויות שתיגבנה יהיו קבילות בשני התיקים** (ראו סעיפים 10 ו-13 להחלטת כב' השופט י' אמסטרדם מיום 21.11.2013). מבלי להידרש לשאלה האם דובר בקונסטרוקציה משפטית בעלת אחיזה בדין, מקרה זה כלל אינו דומה למצב הדברים הנוכחי, בו מתנגדים באי כוח הצדדים לשמיעת העדויות במאוחד, ולא התבקש כי רק אחד מהמותבים ישמע את העדויות אשר יהיו קבילות בשני התיקים. כמו כן, במקרה הנוכחי אין מדובר במעט עדים אלא עדים רבים יחסית.

9. נוסף על האמור, אף במסגרת הפסיקה אליה הפנתה המאשימה בבקשה נקבע כי אומנם ניתן עקרונית לבצע מהלך של איחוד והפרדת דיונים, תוך שהדבר נקבע מראש, אולם צוין מפורשות כי אין מדובר בדרך המלך, וכי מדובר בפתח לבעיות שונות, ועדיף שלא לפנות לנתיב זה מבלי שניתנה הסכמת כל הצדדים ומדובר בעניין שולי -

כך במסגרת ע"פ 777/80 **רומן בינאשוילי נ' מדינת ישראל**, לז(2) 452 (1983) נכתב כי:

"... הדרך שננקטה במקרה שלפנינו היא, כאמור, יוצאת דופן, מכיוון שההפרדה של המשפטים, שאוחדו לצורך שלב מסוים של הדיון, הייתה מתוכננת מראש. בית המשפט החליט מתחילתו, כי יאחד רק אותו חלק מפרשת התביעה, בו ישמעו עדי התביעה המשותפים לשני המשפטים, אולם למעט עדותו של רומן, שאותו ביקשה התביעה להעיד במשפטם של נאום ואיסק כעד תביעה. חוק סדר הדין הפלילי לא התייחס אמנם בהוראותיו לנסיבות כגון אלה שלפנינו, בהן מתבקש איחוד דיון חלקי, כאשר ההפרדה החוזרת צפויה וקבועה מראש, אך אין לומר, כי הסדר כאמור נוגד הוראותיו של החוק או רוחו, כפי שניתן ללמוד עליהם מתוך האמור בסעיפים

77, 78 ו- 80 שהוזכרו לעיל. לפי האמור בסעיף 210 לחוק הנ"ל, חייב בית המשפט לנהוג בכל עניין של סדר-דין, שאין עליו הוראה בחיקוק, בדרך הנראית לו טובהביותר לעשיית משפט צדק, ואם ליישם נורמה זאת למקרה שלפנינו, אין מקום להסקת המסקנה, שההחלטה מראש לשמוע רק חלק מעדי התביעה המשותפים בצוותא יכולה הייתה כשלעצמה לגרום לעיוות-דין (ראה: סעיף 80 סיפא לחוק הנ"ל), וכי בית המשפט לא רשאי היה להביא בחשבון את האינטרס הציבורי במניעת העדתם הכפולה של אותם עדים, כאשר אכן נוכח לדעת, כי לא תהיה בכך משום פגיעה במישהו מן הנאשמים.

עם זאת אין להתעלם מכך, כי איחוד חלקי של הדין פותח פתח לאי-הבנותולתחושה סובייקטיבית שנפגעו זכויות דיוניות, שהיא, לעתים, תוצאה נגזרת מהן. בעניין סדרי דין פלייליים מוטב, בדרך כלל, ללכת בדרך המלך, המותווית בחוק סדר הדין הפלילי אלא אם כן מדובר על עניין שולי וניתנה לסטייה הסכמה מפורשת של כל הנוגעים בדבר..." [ההדגשה אינה במקור].

במסגרת ע"פ 3287/90 יהודה פחימה נ' מדינת ישראל, מד(3) 712 (1990) הפנה השופט המלומד לציטוט שהובא לעיל מפסק הדין בעניין בינאשוילי והוסיף כי:

"...סיכומה של נקודה זו, האיחוד וההפרדה לא היו פסולים לאור האמור בסעיפים 77, 78, 80-210, אך הלקח אותו יש להסיק מן הפרשה שלפנינו הוא, כי יש לנהוג בכגון דא בעתיד זהירות רבה, כי ייתכן שהחיסכון בזמנם של עדים לא יהיה שקול כנגד אי ההבנות או אי הבהירות היכולות להיווצר במקרה כגון זה, וזאת בייחוד כאשר שני המותבים, השומעים את המשפטים הנפרדים והמופרדים מחדש, מורכבים מאותם שופטים." [ההגדשה אינה במקור].

10. בהתאם לכל האמור, דין הבקשה להידחות.

ניתנה היום, כ"ה כסלו תשפ"ג, 19 דצמבר 2022, בהעדר הצדדים.